

EMBERVÁSÁR.

Amerikában virágzik a leánykereskedés.

Említettük, hogy Braun Márkus honfitársunkat a washingtoni kormány a japán bevándorlás tanulmányozására küldte ki Mexicoba. Braun ur a japán bevándorlástól egy másik kérdést is tanulmányozott, amely a Pacific partokon égetővé vált: a leánykereskedés.

Botrányos dolgokról beszélt nekünk Braun és ebbeli fejtegetéseit hajmeresztő képekkel demonstrálta, amely képeket nyíltan árulják az általa beutazott vidékeken.

Braun ur ebbeli tapasztalatainak a kormányhoz beterjesztett terjedelmes jelentésében egy külön szakaszt szentelt és előterjesztések már megvan a fogantatja.

Amint ugyanis Washingtonból sürgönyzik, Strauss kereskedelmi miniszter és Sargent bevándorlási főbiztos elhatározta, hogy a fehér rabszolganékekkel való üzérkedés ellen minden kifejtendő erővel eljárjanak. A kereskedelmi miniszter különben nemcsak Braun jelentése alapján nyert tudomást az embervásár dolgában létező botránys állapotokról, de személyes meggyőződésből is. Egyes vidékeket ő is beutazott Braun társaságában és látta, hogy a szerencsétlen nőket mint közönséges árucikkeket hozzák a vásárra.

Bennünket legfájdalmasabban az érint, hogy a Pacific partokon a japán és francia „hölgyek” kívül tulok a magyar leány, akiket egyenesen Magyarországból szállítanak.

Braun jelentése, ha nyilvánosságra kerül, kell, hogy erősebb intézkedésre indítsa a magyar kir. belügyminisztériumot. Ha más térer nem tudunk sikerrel versenyezni, ne versenyezzünk a leánykereskedés terén sem.

ISMÉT HÁBORU.

Indiában fölkelnek a benszülöttek.

Amint lapunk más helyén egy szombaton beérkezett kábelsürgöny alapján jelentjük, az Angliához tartozó Indiában oly zavargások észlelhetők, amelyek arra engednek következtetni, hogy a benszülöttek fegyvert ragadtak, hogy lerázzák magukról az angol uralmat.

Az indusok e mozgólódása sokkal komolyabb és a világpolitikára nézve sokkal fontosabb, semmint az első tekintet-

re látszik. Anglia régóta retteg ettől és Kitchener lord utján rég készülődött a felkelés elnyomására. Kitchener helyzetét azonban súlyosbítja az a körülmény, hogy az angol hadsereg Indiában csupán benszülöttekből áll s így nagyon is kérdéses, vajjon ezek testvéreikkel szemben győzelemre fogják-e segíteni az angol uralmat. Ha ez meg nem történne — és Angliának nagyon is számítani kell ezzel az eshetőséggel — akkor fehér csapatokat kell majd Indiába küldeni, amely esetben Anglia borzalmasabb háború előtt áll, aminőt a közelmúltban a burokkal kellett megvívnia. Ekkor azután ki fog derülni az is, hogy annak a titkos szövetségnek, amelyet Anglia Japánnal megkötött, mekkora a gyakorlati értéke.

Igaz, hogy Angliát a körülmények akkor belekényserítették a Japánnal való szövetekezésbe. Az egyik oldalán az indusok felkelése, a másik oldalán egy háború Oroszországgal fenyegette őt. És Oroszország az indusok nemzeti törekvéseit már csak azért is támogatta volna, hogy megerősítse a Keleten a befolyását.

Azzal a vereséggel, amelyet az oroszok szenvedtek, Angliára nézve, legalább egyelőre, elhalt az orosz veszély. Viszont az a győzelem, amelyet a japánok kivívtak maguknak, feltűzta a keleti néptörzseket nemzeti törekvéseiknek minél buzgóbb folytatására. Már most az a kérdés, vajjon Japán hibéből lesz-e nyugati szövetségstársához, mint a Kelet népeéhez.

Angliának, igaz, két veszély helyett csak egygyel kell megküzdenie. Ez a veszély azonban nagy s oly vérvnyomokat fog maga után hagyni a világtörténelemben, aminőket az utolsó két évszázadban egyetlen háború sem hagyott maga után.

NEM JÖN AMERIKÁBA.

Wölfling Lipót újabb házassága.

Lipót Szalvator osztrák főherceg, aki nemrég vált el nejétől, Adamovits Vilmtől, aki miatt eldobta magától a főhercegi rangot és a polgári Wölfling Lipót név alatt él, ismét házasonni készül. Feleségül fogja venni egy gráci löcsiszárnak, Ritter Albertnek Mária nevű 30 esztendő, Berlinben szolgáló leányát.

Wölfling Lipót fivére Montignoso grófnőnek, a szász király elvált feleségének, aki most ment férjhez, hogy szü-

letendő gyermekének nevet adjon, Toselli Enrico-hoz, egy olasz zenetanárhoz. Wölfling Lipót, aki annak idején, mikor nővére Giron nyelvmesterrel megszökött a szász királyi udvarból, pártját fogta a szökevénynek, most határozottan kikelt ez ellen a házasság ellen.

Lipót három hónap előtt még Amerikába akart jönni s itt letelepedni. Ez a terve most, hogy már jegyet is váltott, aligha fog megvalósulni.

MC KINLEY MAUZOLEUMA.*

A vértanu-elnök emlékezete.

Roosevelt Tivadar, az Egyesült Államok elnöke Washingtonból az Ohio állambeli Cantonba utazott, hogy elődjének, az orgyilkos kéz alatt vértanu halált halt McKinley Vilmos mauzoleumának leleplezésén jelen legyen és szónoklatot tartson.

Roosevelt Tivadar az óriási közönség előtt nagyhatású beszédet tartott. Elmondta, hogy egyetlen amerikai sem illet annyira az Egyesült Államok egy másik vértanu-elnökének, Lincoln Ábrahámnak híres mondása, hogy: „With malice toward none and charity toward all”, mint McKinleyre, aki ugy is mint ember, úgy is mint államférfi, magasra kiemelkedett embertársai közül.

Canton városában erre az alkalomra több mint 50.000 ember gyűlt össze az ország minden sarkából. Egy tribünön 1700 iskolágyermek foglalt helyet, a kik oly módon lettek csoportosítva, hogy messziről egy óriási csillagsáv lobogónak látszottak.

Az emléket, amely 600.000 dollárba került, McKinley Vilmos egyetlen élő testvére, a Clevelandban lakó McKinley Helén leplezte le.

A mauzoleumhoz, mely Canton városától 2 mérföldnyire fekszik, valóságos népvándorlás indult. A mauzoleum, melyben McKinley Vilmos, a felesége és gyermeke fekszik, 163 láb magas. Maga az emlék, McKinleynek bronzszobra, 98 láb magas.

A mauzoleum fenntartási költségeire egy 150.000 dolláros alapítvány kamatai lesznek fordítva.

* A mult számból kimaradt.

HENGELMÜLLER IR.

Washingtoni nagykövetségünk és a Rákóczi-kor.

A hazai lapok nyomán mi is megirtuk, hogy Hengelmüller báró washingtoni osztrák és magyar nagykövet, aki tudvalevőleg ez idő szerint Magyarországon időzik, beutazza a felvidéket a tót kivándorlás tanulmányozására.

Ujabbán Miskolcra írják, hogy Hengelmüller báró Wolkenstein gróf kíséretében automobilon Bodrogkeresztről Miskolcra érkezett, onnan pedig Onodra utazott. Valószínű, hogy Hengelmüller báró most már nem tér vissza felvidéki útjának befejezése előtt Budapestre, hanem tovább utazik Zemplén, Abauj, Sárosmegyébe.

Mi természetesen nem állhattuk meg, hogy esodálkozásunkat ne fejezzük ki afelett, hogy a nagykövet, aki washingtoni teendői körül sok mulasztást követett el, most egyszerre még a magyar belügyminiszter dolgait is magára vállalta s a kivándorlást tanulmányozza.

Csodálkozásunk jogosult volt, mert, amint illetékes forrásból értesülünk, Hengelmüller nagykövet nem a kivándorlás tanulmányozása céljából utazza be a felvidéket, hanem adatokat gyűjt egy legközelebb megjelenendő könyve számára.

Hengelmüller báró remélhetőleg nagyobb sikereket fog elérni mint író, semmint diplomata. Könyve angol nyelven fog megjelenni. Tárnya: Rákóczi kora.

KIJAVITOTT MONDAT.

Mikor halt meg Hunyadi János?

Egy budapesti magániskolában a növendékek a következő feladatot kapták:

„Hunyadi János és élete.”

A fiúk mind elvégezték a feladatot s türelmetlenül várták az eredményt. Egy reggelen a tanár ur nagy paksamétával jött be az osztályba. A fiukon erőtt vett az izgatottság. A tanár kihuzta az egyik füzetet és nagyon szigorú arccal így szólt:

— Hubert Jóska!

Hubert Jóska ijedten ugrik fel a padban.

— Csak azt akarom mondani, — jegyzi meg a tanár, — hogy te nagy számár vagy. Azt írod:

„Hunyadi János halála UTÁN meg-

halt.” Óriási derűtlenség támad az egész osztályban. A tanár amugy is rosszkedvű s a legjobban kacagó növendéket kiszólítja.

— Jer ki, Tarcsai!

Tarcsai ajkán megfagy a kacagás, sápadtan megy a katedra elé.

— Látom, nagyon jól mulatsz. Miért nevéttél?

— Mert a Hubert Jóska azt írta: „Hunyadi János halála után meghalt.”

— Hát te hogy irtad volna ezt a mondatot?

— Én... én... ugy irtam volna, hogy... Hunyadi János a halála ELŐTT meghalt...

OLVASÓINKHOZ.

Dr. Pólya László ur belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen, előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

BENCZE JÁNOS UR

PASSAICON, N. J. képviseli a Bevándorlót. Előfizetési díjak felvételére és nyugtázására fel van jogosítva. Melegen ajánljuk öt passaicli honfitársaink pártfogásába.

PITTSBURGI IRODÁNK MEGBIZOTTJAI.

ERPF ARTHURPittsburg, Pa. LENGYEL SÁNDORPittsburg, Pa. BODACS SAMUELRankin, Pa. SZAVKÓ ANDRÁSHomestead, Pa.

DAYTONBAN

Ohio államban és környékén RADÓ LAJOS ur képviseli a „Bevándorlót”. Előfizetési díjakat felvehet és nevében nyugtázhat. Melegen ajánljuk Radó urat honfitársaink pártfogásába.

HIZSNYAI JÁNOS UR

Connecticut állambeli Danburyben fel van jogosítva előfizetési díjak felvételére és nyugtázására. Melegen ajánljuk honfitársaink jóindulatába.

INGYENKAP felvilágosítás mindenben. KISS EMIL bankeszközjegyző irodájából. HAJÓVÁSUTIJEGYET nál a vehet. PENZT legyorsabb és bizalmasabban nála kuldhet. KISS EMIL BANK AND TRUST CO. SECOND FLOOR NEW YORK.

FIGYELEM.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a „Bevándorló” mai számának HARMADIK oldalán levő hirdetést a saját érdeklükben gondosan olvassák végig.

TÁRCZA.

LEGJOBB AZ EGYENES UT.

Írta: Abonyi Árpád.

— Igaza van, kedves tanár ur, legjobb az egyenes ut.

Az igazgatóné önagsága bőlintott és kegyesen tekintett a mellette lépkedő fiatal professzorra, ki városligeti sétáján elkísérte és most a legudvariasabb tisztelettel arra is engedelmet kért, hogy a legegzenesebb uton hazra is elkísérhesse. A legegzenesebb ut ugyan nem a csak pár év óta megnyitott új „Frangepán-ut”-on vezetett a főgimnázium palotájá felé, melyben ő nagysága férjének, az igazgató urnak hatszobás lakása volt. — Önagsága azonban mosolyogva kijelentette, hogy a „Frangepán-ut”-on ér hazra leg hamarabb, tehát alighanem az a legegzenesebb. Mivel pedig legjobb az egyenes ut, szívesen veszi, ha dr. Nagy István ezen az uton kíséri hazra.

Bekanyarodtak a Frangepán-utra. A hosszú utvonalon, egyetlen üres telek kivételével, már mindenütt ki volt építve. Néhány új épületen még dolgoztak, a többi azonban már készen állt s javarészt meg is volt rakva u. n. „száritó” partájjakkal, kiket a felséges című háziurak a lakások kiszáradása után rendszerint ki szoktak lökni.

Az egyetlen üres telek az utvonalon középrészénél választotta el az utca frontjától; benn magasra nőtt a mindenféle giz-gaz és dudva; tört csepepek, lyukas fazekak, eldobott rozsdás pléhholmi éktelenkedett a nyári nap forróságában leperzselt fü között, sok mindenféle egyéb szemétről nem is emlékeznék. De tágas, nagy telek volt. Rengeteg bérházat lehetett volna emelni rája.

Az igazgatóné megállt az ut másik oldalán és napernyőjével az üres telekre intve, jelentős mosolylyal így szólt: — Nézze, édes Nagy ur, ez az a telek, amelyről beszéltünk. Ennél nagyobb és szebb telek nincs az egész utvonalon.

Ha még oly négyemeletes palotát építenek is rája, még mindig bőséges hely marad az udvar számára is, sőt egy kis finom kertecské számára is jut hely, mert a telek terjedelme meghaladja a nyolcszáz négyszögölet.

Dr. Nagy István tisztelettel nézett az üres telekre.

— Hatalmas telek, — mondotta majdnem férszálló hangon.

A nagyságos asszony jól táplált, barátságos arcán rejtelmes mosoly suhant végig, midőn a fiatal ember hangjának öröndő színeről meggyőződött.

— Igen, kedves tanár ur, — szőtt nyomatékkal — hatalmas telek. Ez a „Frangepán-ut” ugyan most még kissé távol esik a várostól, harminc-egyetven forintot azonban itt is megadnak egy négyszögöletért. Könnyen kiszámíthatja, hogy mit érhet ez a 800 négyszögölet.

— Bizony... csinos summa...

— Nagyon csinos summa, édes Nagy ur — bőlintott még nagyobb nyomatékkal a direktorné, miközben tovább haladt, — mivel pedig mindenben a világon legjobb az egyenes ut, engedje meg, hogy bizalmasan — férjem tudta és belegegyezése nélkül — két dolgot közöljek önnel. Egyik az, hogy ismerem érzelmeit, melyekkel Manczi leányom iránt viseltetik.

— Óh, nagyságos asszonyom...

— Szereti leányomat.

— Biztosítom, nagyságos asszonyom — válaszolta nekibátorodva a tanár ur, — hogy én volnék a legboldogabb ember a földön...

A direktorné jóságosan intett.

— Elhiszem, édes barátom, ne folytassa! Manczi leányom nem szép... lássa, mennyire igazságos vagyok és ment minden anyai rövidlátástól... de házias, derék, jó leány. Szereti a kényelmet, de tud spórolni is. Rajong a képekért, színházért, elegáns toilettékért, mint minden husz éves fiatal leány, aki tudja, hogy módjában áll óhajátait kielégíteni — de ő maga is meg tudja varrni a ruháját és béri, ha kell, a legolcsóbb kartonnal is. Én neveltem és én így neveltem. De hiszen ön — remélem — jól kiismerte leányo-

mat, mióta házukba jár, nem szükséges, hogy bemutatssam. Szóval én meg vagyok róla győződve, hogy Manczika a mai, ugynevezett súlyos megélhetési viszonyok között kitűnő parthi és ön nem járna rosszul, ha nőül venné.

— Ez a legforróbb vágyam, nagyságos asszonyom!

A tanár ur titokban visszapillantott az üres telekre és szemé férszállott. Másodszer is elmondta, hogy ez a telek... azaz, hogy a kisasszony szerelme és keze a legforróbb vágya. El kell neki hinni, annyi mohóság és illetlen tűz sugárzott ki a szavaiból.

A direktorné mosolygott és intett, hogy elhizsi.

— A másik, amit közölnöm kell — folytatta elkömlölyödvé — az... és itt ismét legjobb az egyenes ut és leghelyesebb, ha teljes őszinteséggel beszélek önnel... hogy férjem titokban kissé nagyra vagó természetű és nem szívesen látná őt vejéül.

A tanár ur meghökkenve nézett a direktornéra.

— Pedig én azt hittem... az igazgató ur sohasem mutatta...

— Persze, hogy nem mutatta! — szőkitotta félbe az asszony, — el tudja titkolni gondolatait... okos ember és gyakorta nagyon ravasz diplomata... de itéljen a tényekből! Manczi leányomnak — ezt ön is tudja — eddig már legalább tíz kéréje volt.

— Igen, ezt tudom.

— No lássa! Ez azt is tudja, hogy valamennyi elmaradt a háztól. Miért? Mert a férjemnek egyik sem volt elég „elkelő” és ugy tudta intézni a háztól, hogy mindeniket elüldözte a háztól. Lebeszélte, kiintrigálta, elzavarta szegényeket... diplomatikus, finom, ravasz módon. Bizonyos, hogy önnel is így fog cselekedni. Én és Manczi leányom azonban ugy határoztuk, hogy őnt megtartjuk és nem engedjük.

— Óh, nagyságos asszonyom! — szavalt hálással a fiatal professzor.

— Igen, őnt nem engedjük, — ismételte most már nagyon komolyan a direktorné, — figyelmeztetem tehát, hogy ha meg akarja nyerni leányom ke-

zét, legyen óvatos és ne hagyja magát kiintrigálni a férjem által. Nagyon sajnálunk, édes Nagy ur, ha ön is arra a sorsra jutna, amire leányom többi kérései, akik nem voltak elég óvatosak.

Ez délelőtt tíz óra tájban történt. Délután öt óra körül a tanár ur a már kissé hajlott természetű, szikár, magas, örökké feketében járó direktor urat kísérte ki a Frangepán-uton a liget felé. Tisztelesség ne essék szólván: a fiatal professzor bizony formálisan rálesett a nagytudományú gimnáziumi igazgatóra, hogy hozzácsatlakozzék és rendes délutáni sétáján kísérhesse. Ama bizonyos súlyos megélhetési viszonyok között élvén, professzori esze mély bölcsességével elhatározta, hogy dülöre viszi a dolgot és addig üti a vasat, amíg meleg.

A direktor szaporán pislogott szemüvege mögött, s jó ideig csak száraz, ősz fejét csövélgatta. Fubarbeszédű, tempózó öreg ur volt. Nehezen vált le ajkairól a beszéd. Sokáig elragódott egy kifejezésen, míg végre rászánta magát, hogy ki is mondja. Az egyenes, nyílt és tetőtől-talpig becsületes emberek szokása szerint azonban soha egy jótát sem változtatott azon, amit egyszer kimondott. Így cselekedett ezuttal is.

— Ajánlata megtisztelő, fiatal barátom, — mondotta dörmögő, mély hangon, elgondolkozva, — de ön még csak pályája kezdetén áll, ezerkétszáz forint fizetésből pedig nagyon nehéz egy asszonyt eltartani. Én is szeretem az egyenes beszédet... legjobb ilyen dolgokban az egyenes ut... Manczi leányom hozzá van szokva a flanczoláshoz, a költsékeshez, et cetera...

— Nyíltan kell beszélnem önnel, nehogy később azzal vádolhasson, hogy megtévedtettem. Ennélfogva meg kell mondanom, hogy nem tartom őnt leányomhoz valónak. Önnek olyan feleség-re van szüksége, aki nem pazarol, mint a leányom és van kis vagyonja is. Hiába, napról-napra nehezebb megélni és nem okos ember, aki ezt fiatalos könyvelmüséggel figyelmen kívül hagyja. Az öreg ur e pillanatban ráintett bot-

jával az üres telekre, mely az ut másik oldalán éppen most került szeméik elé.

— Látja ott azt a telket? Az az enyém volt. Örökségképpen szállt rám, de már nincs meg. Tíz-tizenkét év alatt lassankint annyi kölcsönt vettem fel rá, hogy feleségem és később leányom fényűző hajlamait kielégíthessem... Ostende-ba, Dieppe-be, Tromsö-be jártak, et cetera... hogy most már az egész telekből egyetlen talpalattnyi föld sem az enyém. Megfelelő hozományt tehát nem adhatok a leányomnak; az ilyen kis fizetésű, kezdő fiatal embernek pedig — mondom — némi vagyonra van szüksége, hogy családját tisztességesen eltartassa. Helyesebbnek tartom, ha lemond leányomról.

— Egyébként pedig nincs ellenem kifogása a direktor urnak?

— Nincs. Nagyon jóra való, derék fiatal embernek tartom.

— Akkor lát még egyszer megkérem kedves leánya kezét és ünnepélyesen kijelentem, hogy ettől az elhatározásomtól nem tángtok. Szeretem a kisasszonyt és mivel, mint mindenben a világon, ugy ebben is legjobb az egyenes ut, ha egyébként csakugyan nincs kifogása ellenem: nőül veszem.

Midőn a direktor ur este hazaérkezett, s lassu tempóval levette felsőkabátját, a fényesen berendezett szalonba lépett, felesége elébe sietett, megrógatta arczát s látható izgatottsággal, majdnem hevesen ezt kérdezte:

— Elmondta, édesem, dr. Nagynak az üres telek dolgát?

— Igen, elmondta.

— Mit felelt rá?

— Nem értem ezt az embert — dörmögte fejét rázogatva az öreg ur — ez nem fut el, mint a többi, hanem el akarja venni a leányodat. Pedig őszintén elmondta neki a dolgot, mert végre is... legjobb az egyenes ut...

A direktorné ajkain felillant elégtelen mosolya az emberismeretnek és a győzelemnek.

— Igazad van, barátom! Most már bizonyos vagyok benne, hogy el fogja venni a leányomat.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár.
Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
227 EAST 13th STREET, NEW YORK.
Telefonszám: 4350 ORCHARD.
Pittsburgi iroda: 1040 Forbes St., Pittsburg, Pa.
Irodavezető: dr. Hódinka Tivadar.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre \$2.—
Egyesült Államok egész évre \$2.50
Magyarország egész évre \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Published by the „Immigrant” Publishing Co.
Aladár Makray.

Edited by MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York.
Telephone: 4350 ORCHARD.
Pittsburg offices: 1040 Forbes St., Pittsburg, Pa.
Manager: dr. Theo. Hódinka.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year \$3.—
For the United States 1 year \$2.50
For Hungary, 1 year \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y., under
the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Illetékes forrásból tudjuk, hogy igaz. Igaz a hír, amelyet eddig egyetlen amerikai magyar lapársunk sem méltatott figyelemre s amelyet mi vagy két héttel ezelőtt tárgyaltunk vezércikkben, igaz ugyanis az a hír, hogy nicaraguai vállalkozók MAGYARORSZÁGON tizez magyar és töt családnak Nicaraguába szállítására SZERZŐDÉST kötöttek.

— Bűn volna feltenni, hogy ez a szerződés a magyar kormány tudtával létesült. Véláztató azonban, hogy ilyen dolog lehetséges, hogy olybá nézik a magyar kormányt, a magyar hatóságokat, hogy lehetségesnek tartják tizez családnak Magyarországból való kicsempesztését.

— Ez a merénylet, mely a bazaar-lással határos s amelynek elkövetői a világ színe előtt a földig lealázták Magyarországot, a legsúlyosabb, legszigorubb megtorlást követeli. Ha már meg nem akadályozhatja a kormány a magyaroknak Amerikába való özlését, legalább fenytse meg azokat példásan, akik egyenesen rabzoltságuk akarják küldeni a magyarokat s e rabzoltságuk végrehajtására testületet mernek alkotni.

— Lapunk más helyen jelentjük, hogy Hengelmüller báró nagykövet könyvet ír a Rákóczi-korról. Talán ajánlatos volna legalább ideiglenesen más nagykövetet küldeni a helyébe, olyant, aki nem ír könyvet, de törődik az amerikai magyarság érdekeivel.

— Hazulról jelentik, hogy Caruso, a híres tenorista, akinek New Yorkban a majmok miatt gyűlt meg a baja, sirva fakadt, hogy a közönség nem tapsolta meg őt annyira, ahogy ő várta. Könyvekre fakadt az öltözékében. Talán azon sirt, hogy Magyarországot, ha mindjárt „barbárország” is, mégsem ül fel a majom-reklámnak.

— Wölfling Lipót, az osztrák főherceg, aki még csak nemrég hagyta faképnél első feleségét, Adamovic színésznőt, most egy berlini eselédleányt akar nőül venni. Az a szegény leány már most bírja a világ részvétét.

— Volt New Yorkban egy magyar színtársulat. Kultúrtenyöznek néztük és megfújtuk érte a reklám harsogó trombitáját. A színtársulat még él. De ahelyett, hogy helyet követelt volna magának mint kultúrtenyöz, beíri egy darab kenyerért a műkedvelői szerepléssel. Kit sajnáljunk inkább: a színészeket, vagy a közönséget?

KOSSUTH POLITIKÁJA.

Irta: Hock János.

A „Magyarország”-ból vesszük át ezt a cikket:

A kiegyezési nehézségek fényesen igazolják Kossuth Lajos politikáját, aki fejlődésünknek biztos utját nemzeti függetlenségünkben jelölte ki.

Már 1867-ben valóságos látnoki erővel és csodálatos világgosszággal mutatott reá a kiegyezésben lappangó záto-

nyokra, amelyek idővel egymásután fognak felbukkanni, hogy léket üsse nek alkotmányunk hajóján. A közös ügyekben államiságunk önállóságának összezavarodását látta, amely lassankint el fogja homályosítani évszázados politikánkban egyetlen vezérmotívját: a függetlenségi törekvést és gondolatot. Előre megmondotta a két állam ellentétes gazdasági érdekeinek összeférhetetlenségét. Tisztán felismerte ellenálló erők gyengeségét, amelynél fogva lépésről-lépésre fogunk tért veszíteni az osztrák telhetetlenséggel szemben. Lejtőnek tartotta a kiegyezést, amelyen észrevétlenül fogunk a birodalmi egységbe csuszni. Ezért mondta ki nyíltan a kiegyezés előtt írt levelében, hogy „elő tiltakozás gyanánt akar állni minden alku, minden törekvés ellen, mely hazánk állami függetlenségének s nemzeti önállóságának akármilyen, akármilyen feltételek alatt a megsejénítésére van irányozva.”

Kossuth észleltetését mindinkább igazolja a jövő. Mióta letértünk négy évszázados politikánk történelmi alapjairól, ingoványba jutottunk. Sülyedt alattunk a talaj s minden egyes kiegyezéssel mélyebbre merültünk. Jóhiszeműségünkkel visszaéltek; alkalmazkodásunkat kihasználta, gazdaságilag pedig, ahol csak lehetett, kizsákmányoltak bennünket.

Mindjárt az első kiegyezés ugrás volt a sötétben. Beesptak vele alaposan. Hiszen még akkor sem áruforgalmi statisztikánk, sem kereskedelmi mérlegünk nem volt. Még csak alkalmas szakemberekkel sem rendelkezünk, akik az alkudozásokat reális üzleti alapon vezethették volna. A begyakorolt osztrák bürokráciával szemben mi csak újdonsült politikusokat küldtünk ki egyezkedni, akiknek ily kérdésekről fogalmuk sem volt. Az alkudozásokban tehát az osztrákok képviselték a közgazdasági szakértelmet, mi csak a szónoki elemet adtuk hozzá. Még itthon is a szerződésnek csak a közjogi része felett vitakoztunk s mivel a közgazdasági kérdésekhez nem értettünk, nem is érdeklődtünk irántuk.

Évekbe került, míg egy ehhez is értő nemzedéket felneveltünk. De szerencsétlenségünkre, a kormányrudd már ekkor Tisza Kálmán kezébe került. Ez az ember, aki politikai multjának terheltségével jutott a hatalomra, mindent elkövetett, hogy az udvari körök bizalmatlanságát személye igánt elosszassa. Ezért az engedményekben nem is ismert határt. A fogyasztási adóknál földadta a magyar álláspontot. Az önálló jegybank helyett az 1878-iki XXV. törvényekkel megcsinálta az osztrák-magyar bankot, amelynek szabadalmát az 1887-iki XXVI. törvényekkel meghosszabbította. Az ipari vámtételeket két-háromszáz százalékkal emelni engedte, hogy teljesen kiszolgáltatasson bennünket az osztrák gyáripar egyedúrtságának. Ipari fogyasztásunk terheit pedig még azzal is növelte, hogy a külföldi iparezkek vámtételeit 1878 után többé nem ezüstben, hanem aranyban kellett fizetni. Szolgalelkű uszályhordozója lett az osztrák érdekeknek s hogy a külföldi versenyt véglegesen kiölje, a morva és cseh posztógyárak kedvéért belement, hogy 1878-ban felmondják az angol pótkonvenziót.

Nem esoda, hogy ily előzmények után a falánkság a Lajtán túl még nagyobbra növekedett. Szemérmetlen igényekkel léptek fel s ugy bántak velünk, mintha nem is volnánk egyenrangú szerződő felek, hanem Ausztria robotosai, akik kötelesek vagyunk verejtékes munkánk gyümölcsét az ő magtárukba beszállítani. Így huzták nyakunk körül mindig szorosabbra a hurkot, hogy a gazdasági közösségbe végre megfuladjunk.

Kezükbe kerítették a pénzt és a véderőt, a nemzeti önállóságnak életszervét. Mert jól mondta 1848 július 11-én tartott hatalmas beszédében Kossuth Lajos:

— Akinek keze egy nemzet zsebében van s akinek kezében egy nemzet feyvere van, az ezzel a nemzettel rendelkezik!

A mi kormányfőfiaink lelkiismeretlensége növelte ily nagyra az osztrák étvágyat. Nem tudtak megállni a magyar álláspont védelmében. Feltették a kenezot, a párturalmat, s minden nyomáshoz idomultak, csakhogy kezükben tarthassák a gyeplőt. Minden kiegyezés egy újabb csapás volt az országra. A jogfeladásoknak, a lemondásoknak sorozata. Győzelem reájuk név. Szegényteljes vereség mi reánk. Drága áron kellett tehát megfizetni az országnak a szabadelvű rendszer pusztításait. Kiszípolozták, tönkretettek

gazdaságilag. Kiszívták minden csepp életerőnköt. Így gazdagodott Ausztria, míg mi elszegényedtünk s a kiegyezés papirostörvényét szorongatva, tényleg kényszeruralom alá jutottunk és árnyékmenzette lettünk.

Idéje volt, hogy végre nemzeti önállóság tudatára ébredve talpraálljunk és derekunkat kiegyenesítsük. Mi a kiegyezés alatt méltányos szerződést, nem pedig az ország kizsárolását értjük. Ha pedig nem tudunk meggyezni, akkor rendelkezni fogunk önállóan. Minél előbb, annál jobb!

Igy értelmezzük Magyarországon mindnyáján az alkudozások megszakítását. Egy könyvespenn sem hullatunk érte. Sőt üdvözöljük a kormányt, a mely nehéz viszonyok között méltóan képviselte az ország közvéleményét. A tárgyalások megszakítása csak megerősítette bennünk hitünket és bizalmunkat. Mert ha kormányfőfiaink oly erélyt tanusítanak a kitartásban, mint aminő férfiasággal vezették eddig a tárgyalásokat, akkor az ország örök hálájára tarthatnak számot.

ELSZAKADÁS MAGYARORSZÁGTÓL.

A „Pesti Hírlap” szeptember 21-iki számából.

A janicsárokról mondja a történelmi legenda, hogy a régi török hadseregnek e legvadabb katonái tulajdonképpen ellopott magyar gyerekek voltak s a török szultánok a saját véreinket használták fel arra, hogy minket gyilkoljanak.

Ez a régi janicsár-ér nem pusztult ki napjainkig. Ma is akadnak magyar-erű emberek, akik a magyar nemzet ellen törnek. A mai újságok is megemlékeztek egyről. Gyönyörű hangzású szép magyar neve van: Abaffy Miklósnak hívják. Horvátországban lutheránus esperes s a nevét most azzal tette hírhedtté, hogy a horvátországi protestáns egyházaknak Magyarországtól való elszakadása érdekében mozgalmat indított állítólag magának a horvát bannak a felszólítására.

Ugy első látásra talán nagyon kis ügynek tetszik ez és sokan egy vélekedhetnek, hogy ez a lutheránus egyháznak a belügye. Pedig a kérdésnek a mélyére tekintve, nagyon is országos jelentőségű az. A horvátországi protestáns egyházaknak Magyarországtól való elszakadása csak a kezdő akció magának Horvátországnak elszakadása elszakadása érdekében. S ime, egy Abaffy nevű ember vezeti ezt az akciót.

Akik pedig ez ellen a most Budapesten tartott lutheránus egyházkerületi ülésen felszóltak, azokat hívják Wagnernek és Morgenthalernek. Tessék már most a külső, a név után megítélni az embereket. Halánk és elismerésünk szól a Wagner és Morgenthaler nevű derék lelkeseknek, akik Magyarországhoz ragaszkodnak. Az Abaffy nevű esperes pedig szálljon magába s kövesse ezek jó példáját. Magát az egyházi elszakadás kérdését pedig komoly politikuskaink figyelmébe ajánljuk. Ennek elejét kell venni minden eszközzel.

A budapesti ember nem is tudja, hogy a papnak, a vallásnak, az egyháznak milyen nagy politikai befolyása van a népre. Azért nem tudják politikuskaink s a közvéleményük kellően értékelni az ilyen egyházi ügyeket. Most például arról van szó, hogy a Magyarországból Horvátországba és Szlavóniába kivándorolt magyarokat erőszakosan el akarják horvátosítani s erre a célra felhasználják a templomot és az iskolát. Azt akarják, hogy a horvátországi összes protestáns egyházak, tehát a lutheránus ép ugy, mint a református, kivétesenek a magyarországi egyházkerületekből, aminthogy a horvátországi katolikus egyházak már rég kivették s ennek tulajdonítható, hogy a katolikus magyarok elhorvátosítása könnyen és gyorsan ment.

Még csak nemrégiben is arra hívtuk fel politikuskainkat, hogy a horvátországi és szlavóniai katolikus egyházaknak a dunántúli egyházmegyékhöz való visszacsatolása iránt indítsanak mozgalmat, hogy a régi állapot restitúttassék s a szlavóniai magyarok legalább egyháziilag Magyarországhoz tartozzanak. Nem akadt egyetlen magyar képviselő, aki szóváltette volna ezt a fontos kérdést, nem akadt sajtó, mely a követelést visszhangozta volna, pedig még tíz évvel ezelőtt is mindennapos téma volt ez a nyilvánosság embereind és organumainál. Lám, a horvátokban több nemzeti politikai érzék és több hazafiság van, ök már igen nagy sikerrel moz-

galmat indítottak, hogy még a lutheránus és református egyházak is szakítsák ki a magyar egyházkerületekből. Nem szegénylik magukat a magyar politikuskok? Nem szegénylik magukat a nagyszájú képviselők?

Ha magában a nemzetben, ha az egyszerű polgároknak s a jelen esetben a lutheránus papoknak nem volna annyi hazafiság, hogy utját állják az elszakadásnak, a politikuskaink, a képviselők miatt akár elvihetik a fél Magyarországot, csak a kerületeik mardjanak meg belőle, ök csak azzal törődnek.

Hosszu idő óta közlünk leleplezéseket, hogy a magyar iskolákat hogyan üldözik Horvátországban. Lassanként mind be akarják csuktatni. Ugy tesznek ott lenn mivelünk, ahogyan nekünk kellene Magyarországon elbánni a nemzetiségekkel. Az ottani magyar iskolákat ugyanis, egy-két államvasuti iskolán kívül, a protestáns egyházak tartják fenn. Ezért kell ezeket az egyházakat elszakítani a magyar egyházkerületektől s kivonni a magyar zsinati törvények alól, hogy aztán elbánnassanak Zágrábból a magyar papokkal és tanítókkal.

A magyar papok és tanítók Horvátországban szentelt hivatást teljesítenek, mint a vadak közé küldött hittérítők. A nemzeti eszmének e nemes miszterionáriusait kötelessége védeni a magyar államnak és a magyar társadalomnak.

A MUNKA ÁLDOZATAI.

Négy embert megölt a robbanás.

A Pennsylvania állambeli Butleren a Standard Steel Company egyik kohója felrobbant és a folyékony acél 34 embert sebesített meg. Ezek közül négy már meghalt, 20 a kórházakban fekszik. Ezeknek felgyógyulásához az orvosok nagyon kevés reményt fűznek. Az áldozatok kivétel nélkül „foreignerek”, köztük számos magyar, akiknek nevét azonban a sajtószavutudósítás nem említi.

ROOSEVELT VADÁSZIK.

Louisiana állam medvéi rettegnek.

Roosevelt Tivadar, az Egyesült Államok elnöke, félbeszakította nagy körutját, bevonult kisszámú jóbarátai társaságában Louisiana állam rengetegekbe vadászni. Hatvan kopót vittek oda messze vidék leghíresebb vadászai, csakhogy Roosevelt Tivadar ne járjon hiába az őserdőkben.

Vele van Collier, a híres medveölő néger, Ben Lilley Texasból, Brutus Jackson, akinek a vadászatot a hivatása. Az elnök sátorban lakik és első vadásznapja tegnap, hétfőn volt.

VIDDER EML

bor, pálinka és magyar ásványvízkereskedő meglátogatja most Buffalóban, Pittsburgban, Clevelandban, Toledóban, Lorainban és Chicagóban lakó honfitársainkat. A jöhírű magyar üzletembert olvasóink pártfogásába ajánljuk.

BORSZÉKI BORVIZ

A VIZEK KIRÁLYA

— Különleges szer gyomorban és köszvény ellen. —

Orvosi szaktekintélyektől a legmelegebben ajánlva, hólyag és vizeleti szervek bántalmainál, vesebajoknál, cukros hulygár, a torok és tüdőszervek bajainál, epekő és gyomor-megbetegedéseknél. Egészségesnek kitünő ízű, igen üdítő ásványvíz, bor, cognac, vagy ezitromsavval vegyítve.

EGYEDÜLI KÉPVISELŐ az EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

VIDDER EML

233 EAST 10 STREET. NEW YORK.

ALAPITTATOTT 1889.

EGYESÜLT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Avenue, PITTSBURG, PA., és 207—6th Avenue, HOMESTEAD, PA. KÜLDÜNK PÉNZT az ő-házába olesó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postal feladó vevénynt.

VESSÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pénzeket elhelyezük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszeressük az eredeti betétkönyveket.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET a legyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utasaink a legyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbittanak New Yorkba.

ELFOGADUNK BETÉTEKET a „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKÁREK ÉS HITELTÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Két százalék csekkszámlára. Négy százalék betétszámlára.

ALAPTÖKE ÉS FÜLÖSLEG \$175,000.00.

A NAGYVILÁGBÓL.

VASUTASOK SZTRÁJKJA. Az osztrák vasutasok sztrájkolnak. A magyar és az olasz vasutasok mintájára ök is a vasuti szabályzathoz tartják magukat. A vasuti szabályzatnak betűszerint való betartása pedig félig-meddig már megakasztotta a forgalmat. A teherforgalom szünetel, a személyforgalom pedig csak óriási késéssel bonyolítható le. Növeli a bajt, hogy a gégyári munkások is sztrájkra mentek. A bécsiek aggodalmasan várják a sztrájk elintézését, mert attól tartanak, hogy a teherforgalom megakadása miatt nem kapnak elegendő élelmiszert.

A TISZTI BECSÜLET. Roda Roda Sándort, a hírneves osztrák író, aki az osztrák-magyar hadseregnek tartalékos főhadnagya, megfosztották tiszti rangjától. Roda-Roda szabad-házasságot kötött, amiért a lapok keményen nekítámadtak. Roda-Roda ezekre a támadásokra rá sem hederített. A katonai becsületbírósg erre összeült, és mint közbűn nem valót, mindjárt ki is tették, megfosztották tiszti rangjától.

VISZIK A LÁNYOKAT. A német leányoknak nem kell busulni, nem maradnak pártában. Akadt pártfogójuk, a délnyugat-afrikai gyarmat kormányzója, aki jövöt biztosított nekik az ő kormányzóságának területén. Elvittek most néhány száz eselédleányt Dél-Afrikába, akik a kormányzó jóvától eleinte mint eselédék nyerneek alkalmazást a német gyarmatosoknál, később pedig majd férjhez mennek az altisztekhez és a gyarmati alkalmazottakhoz.

JOGERŐS. Castellane grófnak a II. foku bíróság által kimondott elválasztó ítélet ellen szombatig kellett volna felebbezését benyújtani. A gróf nem felebbezett, így a választ kimondó ítélet jogerőre emelkedett.

UDVARIASKODÁS. A japánok és oroszok megkötötték kereskedelmi szerződéseiket, amely azonban egy pillanattig sem zárja ki azt, hogy titokban egymásra vicssorgassák a fogaikat. Még bankettet is rendeztek Tokió városa és a japán kereskedelmi kamara tagjai, a melyen az oroszok tokioi nagykövete is tartott beszédet, erősen hangoztatva az orosz-japán barátságot, mint a világéke egyik fontos tényezőjét.

36 LEÁNY HALÁLA. A japánok osakai tölténygyárának abban a részében, ahol a leányok a töltényeket osztályozzák és válogatják, óriási robbanás történt, mely 36 munkás leányt darabokra szakgatott, hetvenet pedig súlyosan megsebesített. A gyár lángokban áll.

DEUTSCH TESTVÉREK

BANKHÁZ

319 East Houston st., New York.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Brema, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiümen át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ő-házába a legmegbízhatóbb cég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.
Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kizsároltala és házszállítása.

Levélczím:
DEUTSCH BROS.,
319 East Houston st., New York.

Hazai Dolgok.

A trónörökös tözsdévesztése.

BUDAPEST. Egyes lapok azt írták, hogy a trónörökös a bécsi tözsdén üzleteket kötött, amelyeken sokat veszített, más lapok szerint ez állítólagos tözsdévesztéseket a trónörökös feleségével hozták kapcsolatba. E híresztelésekről egy nagytudós, a trónörökös viszonyait kifőnyően ismerő hivatalos személy most nyilatkozik s ezt a nyilatkozatot a Pesti Napló a következőképp közli:

Régibb idő óta tapasztalható, hogy Ferencz Ferdinánd főhercegre vonatkozólag részint üzleti szeszézióhájszaból, részint egyenes rosszakarattal méltatlan és kóholti hírek kolportáltak, melyek csak arra lehetnek alkalmasak, hogy a trónörökösben, aki mindenről tudomást szerez, ami ő róla, vagy családjáról a lapokban megjelenik, a magyar sajtó iránt keserű érzéseket keltsenek s valóban nem a magyar érdeket szolgálják azok, akik ily álhíreket terjesztenek, sőt azokat föl is fújják. Közélebről is azokat az épp oly alaptalan, mint illetéktelen híreszteléseket, melyek a trónörökös börtönvesztéséről keltek szárnyra, ezeknek illetékes helyről jött energiás cáfolata után újra felmelegítették oly alakban, mely még méltatlanabb, mert újabbban a trónörökös nevének, Hohenberg Zsófia hercegnőnek nevére keverték a játékba, teljes pozitívítással jelölve meg az elvesztett összeget, az időpontot és a bankcéget, mely az ügyet közvetítette. Pedig ez az egész híresztelés, mint ezt oly helyről nyert információk alapján állíthatom, mely kizár minden kétséget és vitát, nem egyéb, mint újból szoptott, tendenciózus valótlanok. És valóban ideje lenne, ha az ily tervszerű álhírek kolportálói végre arra a tapasztalatra jutnának, hogy a magyar lapoknál nemcsak zárt ajtókra találunk, hanem hogy a megbotránkozás indignációja érné el mindazokat, aki ily lovagiatlan kísérletekkel előállnak és a magyar sajtót félrevezetni továbbra is merészkednének.

Százezerek sikkasztás.

BUDAPEST. Egy fakeskedőt, akit a főváros széles rétegei ismernek, sulyos váddal illet két vidéki nagykereskedő cég. Arról van szó, hogy ez a fővárosi fakeskedő: ifj. Schlesinger Miksa, akinek a Lipót-körút 2. számú házában van az irodája, — néhány hónappal ezelőtt megbízást kapott Braun és Tenner szegedi, és Teltsch Adolf makói nagykereskedőtől, hogy összesen 150.000 korona értékű váltókat számítottasson le különböző fővárosi pénzintézeteknél. Schlesinger elhelyezte a váltókat, a bankoktól kapott pénzeszettekkel azonban nem számolt el egészen. Körülbelül százezer koronát megtartott magának. Mikor többszöri felszólításra sem tudott elszámolni ezzel az összeggel, a pörüljárt cégek feljelentették és feljelentésük nyomán a fővárosi rendőrség megindította a vizsgálatot.

Minap délelőtt kezdődött meg ez a hatóság beavatkozása, s már Schlesinger kihallgatásakor annyira bonyolulttá vált az egész ügy, hogy a rendőrségnek napokra lesz szüksége, hogy világosságot derítsen.

Braun és Tenner szegedi fakeskedő cég feljelentést tett néhány nap előtt a rendőrségen, hogy ifj. Schlesinger Miksa fővárosi fakeskedő, aki a Lipót-körút 2. számú házában lakik, 46.000 koronát sikkasztott tőlük. A sikkasztásnak az a háttere, hogy a szegedi cég ennek az évnek az első hónapjában 15 darab, összesen 46.200 korona értékű váltót adott át Schlesingernek, alivel szoros üzleti összeköttetésben állott. Schlesingernek az volt a megbízatása, hogy a váltókat, amelyek elsősorban üzleti papírok voltak, valamelyik fővárosi pénzintézetnél számítottassa le. A szegedi cég két részletben adta át a váltókat: márczius 31-én és június 28-án. A váltók október 15-30., november 1-15-iki lejáratra száltak.

Schlesinger különböző bankoknál elhelyezte a papírosokat, de az érték kapott pénzeszettel nem adta át a szegedi cégnek. Braun és Tenner hónapokig sürgették Schlesingert, hogy számoljon el a 46.000 koronával, sürgetésüknek azonban nem volt olyan a színeze, hogy a fővárosi fakeskedő megijedhetett volna. Schlesinger ugyanis gazdag ember hírében állt s a szegedi cég azt is tudta, hogy két nagy bérháza és dusan felszerelt telepe van a fővárosban. Mikor aztán azt látta a szegedi cég, hogy bekés sürgetése nem vezet eredményre, néhány nap előtt ügyvédje útján sikkasztás címén feljelentette Schlesingert. Ugyanez a más oldalról is érkezett bünyefnyitó panasz Schlesinger ellen. Teltsch Adolf makói gőzfűrésztulajdonos volt a feljelentő, aki ugyancsak ennek az évnek az elején 13 darab 90.000 korona értékű váltót adott át Schlesingernek, azzal, hogy számítottassa le. A megtévedt fakeskedő a leszámított váltók értékéből mindössze 43.000 koronát adott át Teltschnek, a többit megtartotta magának és hiába sürgette hónapokon át Teltsch az elszámolást, Schlesinger mindig talált valami ürügyet, amivel kibujhatott alóla.

A főkapitányságon Egri Péter Pál kapitánynak osztották ki az ügyet, aki beidézte Schlesingert és a nagyszabású bünygyben Schlesinger kihallgatásával nyomban meg is kezdte a vizsgálatot. A sikkasztással vádolt fakeskedő kihallgatása folyamán azzal védekezett, hogy fiáért, Szegő Árpád fővárosi fakeskedőért 100.000 korona giro-tartozást kellett kifizetnie két hónap alatt s ez a kötelezettség emésztette meg a két feljelentő cég követeléseit. A nyomozást vezető kapitány természetesen nem fogadhatta el ezt a védekezést. Miután a kihallgatott tanuk s a váltókat leszámloló bankok hitelesített könyvkivonattal igazolták, hogy Schlesinger felvette a 100.000 koronát s azt saját céljaira fordította, amikor a nyomozás befejezést nyert, Egri kapitány Schlesinger Miksát letartóztatta.

Schlesinger letartóztatása a főváros kereskedő-világában nagy feltűnést keltett. A sulyosan megtévedt ember 1891-ben lett ismertté az üzleti világban, a mikor spekulációk révén nagy vagyon szerzett. Két bérházat épített a fővárosban s építkezési költségek címén 280.000 koronát fektetett be a két palotába.

A bérházakon 150.000 korona bankkölcsön lóg első helyen, második helyen Nagel Ignác kebelvezette be évekkal ezelőtt 40.000 koronás követelését. Schlesinger ebben az időben nagybőrra azzal foglalkozott, hogy váltó-oskomptokat közvetített, ezenkívül faterlepet rendezett be s összeköttetésbe lépett több neves fővárosi céggel, így a Gródel testvérekkel és Schultzs Józseffel, akik minden időben korlátlan árúhittelt nyújtottak neki, mert arra a ritka nevezetességre vergődött, hogy a legnagyobb mértékben megbízható ember. Tényleg évek hosszú során át a legesélyesebb baja sem akadt megbízóival. Fizetési nehézségei csak a múlt évben léptek fel, amikor az építkezési kalamitások miatt különféle telekspekulációi balul ütöttek rá. Ugyanakkor szakadt rá az a esapás is, hogy fiáért, Szegő Árpád fővárosi fakeskedőért, aki egymásután bukott bele építkezési vállalataiba, 100 ezer koronát kellett kifizetnie váltógirokban csak azért, hogy fiának üzleti becsületét megmentse.

A szerencsétlen ember egészen megtört, amikor Egri kapitány kihirdette előtte az előzetes letartóztatást ehrendelő végzését.

Schlesinger magyarfalusi születésű, 55 éves és büntetlen előéletű.

Gyilkos járvány.

ABAUJSZÁNTÓ. Difteritisz-járvány miatt, amely itt rohamosan lépett fel, az állami iskolát egyelőre két hétre bezárták. A borzasztó betegséget a közeli falvakból huzartolták be, amelyekben már hetek óta szedte áldozatait.

Elpusztult község.

ALSÓBAJOM. Kisküküllőmegye. A virágzó község elpusztult. Kigyuladt egy gabona-csűr. A községben alig volt odahaza felnőtt ember, a férfiak a mezőn dolgoztak. Szerencsétlenségre nagy szél volt, minek következtében a tűz nagy gyorsasággal terjedt s negyedóra alatt hatvanöt lakóház lett a lángok martaléka. A tűz híre eljutott a mezőre s a hazasiető férfiak csak nagynehezen tudták megmenteni a marhaállományt. Tűzoltóság nincs a községben s így nem is lehetett lokálizálni a tüzet. Elégett nyolezvanegy ház, ötvenöt csűr s közel ezer szekér széna. A község 50 családja koldusbotra jutott s a tűz által okozott kár megközelíti a százezer koronát, s alig volt valami biztosítva. A tűz valószínűleg úgy támadt, hogy egy gabonával megterakott csűrben valaki égi gyufával járt s meggyult a csűr, ahonnan rohamosan terjedt el a tűz a községben.

Elpusztult község.

BÉKÉSCSABA. Freiberger Márton kávé feljelentése a főszolgabíró s a „Békésmegyei Függetlenség” című lap nyomdájában gyalog nyomtatványokat foglalt le, melyeket Mayer Jenő zsarolás céljából írt. Egyben Mayer ellen a bünygy feljelentést is megtették.

Testvérnyilkosság.

BÖLCSKE. A minap itt megdőbentő gyilkosság történt. Keresztes János agyonütötte édes testvérét. A vizsgálat megindult.

Tífuszjárvány.

DEBRECZEN. A városban a tifusz szokatlanul erős mértékben dühöng. Három nap alatt a tisztí főorvosi jelentés szerint huszonkét megbetegedés és egy halálos eset történt. A városi tanács a legerélyesebb rendszabályokkal igyekszik a veszedelmet elfojtani.

A megszökött rab.

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY. Az elmúlt hónapban a járásbírósg fogházából megszökött Brettnér Kálmán 36 éves mészáros, aki csalás miatt volt elzárva. A budapesti rendőrség elfogta a megszökött rabot. A Rákóczi-uton levő Debreczen-szállóban lakott Nagyrev István díjbirkózó néven. A rendőrség nyilvántartó osztályában az ujjnyomatok alapján azonban megállapították, hogy Brettnér Kálmán. Letartóztatták és visszakísérték a hódmezővásárhelyi járásbírósghoz.

Csaló orvos.

KAPOSVÁR. Szenzációs család igazgatója a város lakosságát. Egy orvos bebiztosította egyik félholt páciensét, de az intézeti orvoshoz mást küldött vizsgálatra. A család azonban nem sikerült, mert a bebiztosított hamarosan meghalt, ami az óvatosságnak gyanu volt; — vizsgálatot indítottak és ekkor kiderült a család. A berlini Viktória című biztosító intézetnek nemrégiben Kaposvárról egy 40.000 koronás életbiztosítási ajánlatot küldtek. Az ajánlatot Balla Mihály tette és kedvezményezettként háziórosvost nevezte meg. Az igazgatóság a biztosítási kötvény kiállítását természetesen orvosi bizonyítványt kért, meg pedig egyet az intézet bizalmi orvosától. A bizalmi orvoshoz föl is ment egy jó megjelenésű, erős, egészséges ember és azt mondta, hogy ő az a Balla Mihály, aki 40.000 koronára biztosította magát és most meg akarja vizsgáltatni magát. Az intézet orvosa gyanu nélkül meg is vizsgálta és egészségesnek találta. Balla Mihály a kötvény kiváltásától, vagyis a biztosítás életbelépésétől négy napra meghalt és pedig tuberkulózisban. Ere megindult a nyomozás. A budapesti igazgatóság rögtön tisztában volt azzal, hogy az intézeti orvosuk nem panamázott, mert hiszen régi, kipróbált becsületességi ember, akinek nem állott érdekében ez a biztosítás. Hanem a házi-orvos urnak nagyon is érdekében állott, mert ez neki 40.000 koronát hozott volna, ha a páciensében egy kisít tovább tudta volna tartani a lelket. A nyomozás kiderítette, hogy a házi-orvos összebeszélte az ügynökkel, előállítottak egy derék szál, jó kinézésű magyart és azt a háziórosvosi bizonyítvánnyal elküldték az intézet orvosához, aki a legnagyobb lelki nyugalommal állíthatta ki az előtte álló emberről a bizonylatot, hogy biztosításra alkalmas. Már a kötvényt is kiváltották, minden rendben volt, amikor a tuberkulotikus Balla, nem akit az orvos megvizsgált, hanem az igazi, egyszerre csak meghal — idő előtt. A negyven ezer korona kiutalásáról most már természetesen szó sem lehet, ellenben a háziórosvost ellen megtették a büntető feljelentést.

A Kőbúrgok betörői.

KECSKEMÉT. Az elmúlt télen a Kőbúrg hercegi pusztavacsi birtokon ismeretlen tettesek betörték a kastélyba és onnan több ezer korona értékű ezüstművet elvittek. A nyomozásnak nem volt eredménye. A minap azután a véletlen nyomra vezetett. Két parasztszanyon előbb Löbl Andor, majd Goitein János kecskeméti ékszerészhez beállított s felkínálta sulyosabb kovácsolt ezüstöt kínált megvételre. Az ékszerésznek feltűnt a sok zuzott ezüst és értesítették a rendőrséget, amely az aszszonyokat letartóztatta. Azt állították, hogy találták az ezüstöt. A csendőrség kinyomozta, hogy az ezüst a kőbúrgi kastélyból való s hogy a betörést kőbor cigányok követték el. A parasztszanyonok vagy bűntársak, vagy orgazdák. A nyomozás folyik.

A gyujtogató.

KISSZEBEN. Sárosmegye. A Bevándorló is megírta, hogy a város leégett. Most, mint kiderült, a katasztrófát gyujtogató okozta. A gyujtogató egy tizenkilenc esztendősen kéményseprősegéd, aki különös szenvedelemből tizenkét nap alatt a város hét helyén gyujtogatót letartóztatták.

Agyonlöttek egy cigányt.

LIPPA. Staneszku József lippai dohánysesmpész, aki vásárról vásárra járt, utközben ismeretlen tettesek lelőttek. A mezei munkások találták meg holtan és Lippára hozták, ahol felboncolták. Több lött sebet és doronglötésektől származó sebeket konstaltak rajta.

Lázadó árcák.

MAKÓ. A napokban az itteni árvaláz növényekéi fellázadtak és volt töntrőlökük. Balga Lajosné, a szó szoros értelmében megtámadták, ruháit letépték, majd butorait tördelték össze. Az eset úgy történt, hogy a volt gondnokné csak este tért vissza sétájából az árvalázban levő lakására. A bejáratnál 30—35 növények fogadta, kik leirhatatlan durva szavakkal illeték, réarohantak, ruháit letépték és butorait összeverték. A volt gondnokné a támadás ellen az árvalázai apácáknál keresett oltalmat.

A grófné és két leánya.

NAGYSZEBEN. A városban még a nyár elején öz. Lázár-Telekyné néven letelepedett egy előkelő dáma két leányával. Egyik 18, a másik 13 éves. Előkelő fellépésükkel a legelső házakba beférkőztek, de a katonai és papi társaságokat keresték legszívesebben és akit csak tudtak, nagyobb összegek erejéig megpumpoltak. Mint grófnének, szívesen is adtak, sőt házbért sem követelték tőle, mert azt mondta, hogy az év végén az egészet kifizeti. Később kiterjesztette hálóját fiatal gvallérokra is. Udvarolattott nagyobbik leányának egy gazdag fiatal emberrel. 3000 koronát csalt ki, hogy legyen utiköltség Bécsbe, mert kétszázezer korona apanagát felveszi. Júliusban a pénzzel elutazott. Két leányát a fiatal emberre bízta, aki már nagyobbik leánya kezét is megkérte. Elutazása után semmi jelt sem adott magáról. A fiatal ember türelmetlenkedett. Valahogy megtudta, hogy a grófné Herkulesfürdőn nyaral. Odautazott. Nem találta ott, mert közben értesítették már jöveteléről. A fiatal ember előtt gyanu lett a dolog. Ha-

zament s a két kisasszonyt átadta a rendőrségnek. Távirati megkeresésre a szélhámosnót Karánsebesen letartóztatták s fedeztetel idehozták. Igazi neve Pop Mária, Naszodról. Azokat, akiket megpumpolt, kihallgatják.

Munkásgimnázium és kultúrház.

NYIREGYHÁZA. A tervezett kultúrházat az állam a város által felajánlott ingyen telekre építteti s annak további fenntartásáról a város tartozik gondoskodni. A kultúrházban helyezik el a mauzoleumokat, helyiséget kapnak ott a Bessenyei irodalmi kör, a szabad lyceum és a munkásgimnázium, valamint minden más a jövőben alakuló kulturális, vagy filantropus egyesület. Majerszky polgármester megette már az összes intézkedéseket s mindezen intézményeknek egymással való szoros kapcsolatba hozatala útján olyan erős, hatalmas szellemi centrumot igyekszik teremteni, mely nemcsak a város, de a környék fejlődésére is a legintenzívebb hatást gyakorolja.

Öngyilkos honvédegyen.

PÉCS. Flammenbergi Brenner Jenő őrnagy, a pécsi 19. honvédegyenvezér vezérkari tisztje, a honvédegyenvezér uton, a kórháztól alig 50 lépésnyire revolverrel fejlelte magát és holtan rogyott össze. Holttestét a csapatkórházba szállították. A közkedvelt tisztet, aki 15 éves állomásokig Pécsen, idegessége készítette az öngyilkosságra. Özvegvet és két gyermeket hagyott hátra.

Pezsgőkék a kofák.

SZABADKA. A Bácska nem halt meg, csak alszik. Minap pedig felébredt egy kicsit Szabadkán. Éj volt. Ugy hajnal felé. Talán derengett is már egy kicsit az ég alja. S a kávéházakban már pislogóra fordult némileg a hangulat. De az egyik kávéházban a főtéren hirtelen megváltozott a helyzet. Egy ur lépett be. És rögtön így szólt: — Pezsgőt! De magyart, terringet-tét!

A kávé akart adni, de nem tudott. Nem volt neki. Zavarban volt, exkuzálta magát, hogy igazán, épp az imént, legfeljebb egy félórával előbb durrant ki az utolsó magyar pezsgőnek a dugó.

FIGYELEM.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a Bevándorló mai számának HARMADIK oldalán levő hirdetést a saját érdekében gondosan olvassák végig.

UNALMAS, HOSSZU TÉLI ESTÉIT kellemesen eltöltheti, ha olyan könyvet olvas, melyben nemesek kellemes szorakozást, hanem bármilyen bajában hathatós tanácsot és szert talál. A könyvet 2 centért Tóth & Társa megküldi. 419 E. 74 st., New York.

KLEIN ARTHUR
MAGYAR BANKHÁZA
101 Hawkins Avenue, Rankin, Pa.
Legbiztosabban küld és kamatoztat pénzt. Legjobb hajókra ad el jegyeket. Pereket, szerződéseket, konzuli hitelesítéseket, katona-ügyeket biztosan elintéz.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYVÉZLETE
— Alapítattott 1890-ben. —
Közjegyzői iroda úgy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az 6-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

Herskovits Adolf
— MAGYAR ORÁK. —
Raktáron tart nagymennyiségű HAZAI ORÁKAT, láncokat, karpereceket, gyűrűket, férfi és női mindennemű ékszereket s azokat a legújanyosabb árusítja.
— Kítűnő PIPAK raktáron. —
UNIONTOWN, PA., 83 W. MAIN STREET.

New York, Hazleton, Wilkesbarre
NÉMETH JÁNOS
v. cs. és kir. konzuli ügyvivő
Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet
Levélczim: NÉMETH JÁNOS
457 Washington St., New York, N.Y.

EGYEDÜLI SZÉN ÉS FAKERESKEDŐ TRENTONBAN.
P. A. SPRACKLEN
356—358 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó és pontos kiszolgálás.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénztalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtának

15 WILLIAM STREET . . . NEW YORK

Egri Csillagok.

REGÉNY ÖT RÉSZBEN.

Irtta: Gárdonyi Géza.

(Tizenötödik folytatás.)

— Nem kell a kémia se. Van az én apámnak puskapora annyi, hogy soha el nem fogy, míg a világ!

— Hohó, urfi, — feleli a pap nevetve, — te még olvasni se tudsz becsületesen. Tegnap is Kikerónak olvastad a Cice-rót.

Erre benyílik a szoba ajtaja, és a kűszobon Török Bálint szép daliás alakja jelenik meg. Az a két bársonydolmány van rajta, amit János király hagyott rá a halálakor; derekát meg az a görbe, könnyű kard, amelyet csak ünnepi alkalommal szokott viselni.

— Vendégeink vannak, — szól a papnak, — öltözzenek át a fiuk, és jöjjenek le az udvarra.

Azzal megismogatja a Feri haját, és újra eltűnik.

Az udvaron egy nagy bécsi vasas székér. A mellett egy német a szolgájával. Ragyogó vértetek szednek ki a kocsiból, és átadják a török raboknak. A rabok az udvaron levő ezüstpökre aggatják a vérteket.

A kocsik mellett négy előkelő úri ember áll a Bálint ur társaságában. Bemutatják nekik a fiukat. Az egyik egy rövidoru, tüzesszemű, alacsony barna ifjú. Főlemeli a kis Török Ferenczet, és úgy esokolja meg.

— Tudod-e még, ki vagyok én? — kérdezi a gyerektől.

— Miklós bácsi, — feleli a gyerek.

— És a másik nevem?

Ferkó gondolkozva néz Miklós bácsinak puha, fekete szakállára.

Helyetkező János szól:

— Zrínyi.

— Nem Zrínyi, te, — igazítja az apja: — Zrínyi.

Mindze megtörtént egyszer. Az ember gyakran újra álmódja, ami megtörtént, és az álom nem tesz hozzá semmit, nem is vesz el belőle semmit, csak éppen feltárja az emlékezetet.

És ahogy tovább történt ennek a napnak a lefolyása, úgy álmódta Gergely is tovább.

Mikor a hat mellvért fel volt állítva ezüstpökre, az urak puskát vettek elő, és ráöltöttek. Az egyik vértent átment a golyó. Azt visszaadták a bécsi kereskedőnek. A többit, amelyik csak behorpadt a lövéséktől, megvették, és megosztották maguk között.

Eközben beesteledett. Vacsorához ültek. Az asztalfőt Török Bálint foglalta el, az asztalvéget meg Bálint ur. A vendégek vacsora alatt kifaggatták a gyerekeket, hogy miből mit tudnak? Különösen a bibliát meg a katekizmust kérdezték.

Török Bálint egy darabig csendes mosolygással hallgatta ezeket a jámbor kérdéseket, aztán így szól a vendégeinek:

— Hát azt gondoljátok, hogy az én fiaim csak katekizmust tanulnak?

— Mond el, Janesi, hogyan kell ágyut önteni?

— Hány mázsásat, édes apám?

— Száz mázsásat, aki arkangyalát!

— Száz mázsás ágyunak — kezdte felállva a fiu — kell kilenczven mázsás réz, meg tíz mázsás ólom, de szükség idején harangokból is lehet ágyut önteni, és akkor nem kell bele ólom.

Mikor a materia megvan, olyan mély gödröt ásunk, amekkorára az ágyut akarjuk csinálni. Legelőször is ragadós és tiszta agyagból rudat gyurattunk. Az agyagból cséptü keverünk, a közepébe meg vaspálcát szurunk.

— Minek a vaspálcza? — kérdezte Bálint ur.

— Hogy az agyag megálljon, különben eldőlne, vagy elgörbülne.

Aztán okos szemét apjára függesztve folytatta:

— Az agyagot keményre kell gyurni, és össze kell keverni csepivel. Néha két napig is gyurják szakadatlanul. Mikor az megvan, leállítják a gödör közepébe, és megmérgetik, hogy egyenesen álljon. Most az ágyuöntő külső horitékot csinál hasonlóképpen tisztított és meggyurt agyagból, s felelti ezt az agyagból való rud körül gondosan. Öt ujjnyi hézagnak kell köröskörül maradni, de ha bővében vagyunk a réznek, vastagabb is lehet az ágyu. Mikor ez is megvan, körülrakják az egészét kövel és vastámasztókkal, oldalt meg két katalant megraknak tíz öl fával, és a főle rakják a rezet. Aztán...

— Valamit kifelejtettél.

— Az ólmot, — szól közbe a kis Feri.

— Hiszen most akarom mondani, — vágott vissza a fiu. — Az ólmot is be-

leteszik; aztán éjjel-nappal tüzelnek, míg csak a réz olvadásnak nem indul.

— Azt se mondtad, hogy mekkora legyen a kemence, — szól ismét az öcsike.

— Hát nagy, meg vastag. Tudhassa, akinek esze van.

A vendégek nevettek. János pedig duresen leült.

— Megállj csak, — morogta, az öcsésér villantva a szemét, — majd meghuzem a bajadat!

— Jól van, — felelte az apa, — ha te nem akarod elmondani, majd elmondja az ösöd. Mondd el Ferike, ami még hiányzik.

— Mi hiányzik? — felelte vállat vonva a kis fiu. — Az ágyut, mikor kihült, kiveszik a földből.

— Az ám, — szól diadalmasan János, — hát a reszelés? hát a simítás? hát a három próbálóság?

— Ütek, csak loesogj!

— És a két gyerek menten összevekedik ott az asztalnál, ha a vendégek el nem kapják őket, hogy összecsókolgassák.

— Az a legjobb, — szól nevetve Török Bálint, — hogy gyújtólyukat egyik se csinált az ágyura.

Aztán mindenféle hadi ügyekről, törökről, németről beszélgettek az asztalnál. Egyszer Gergelyhez is szóltak.

— Ebből jeles ember lesz, — jegyezte meg Török Bálint, a Gergely fejét megismogatva. — Olyan az esze, mint a tűz.

— Csak a karja gyenge még.

— Ej, — felelte Zrínyi, — nem a kar ereje a fő, hanem a szív ereje; a bátorság. Egy agár megkerget száz nyulat is.

A vacsora véget ért, és csak az ezüstkupák maradtak az asztalon.

— No, most bucsuzzatok el a vendégektől, és eredjtek az anyátok szájára alá, — szól a gyerekeknek Török Bálint.

— Hát Sebők bácsi nem énekel? — kérdezte a kis Feri.

Egy szelid, kis szőrösképu ember megmozdult erre az asztalnál, és Bálint urra nézett.

— Az ám, jó Tinódy Sebestyén, — szól meleg tekintettel Zrínyi, — énekelj nekünk valami szepet.

Tinódy Sebestyén felkelt, és a terem szögletéből kobozt emelt elő.

— Hát jól van, — szól az apa, — egy éneket végighallgathattok, de aztán takarodót fujsz.

Tinódy valamivel hátrább toltja a széket, és végigfuttatta az ujjait a koboz ót hurján.

— Miről énekeljek? — kérdezte a gazdától.

— Hát a legujabbat, amit a mult héten csináltál.

— A mohásit?

— Azt, ha ugyan a vendégeim mást nem kívánnak.

— Nem, nem, — szóltak a vendégek. — Halljuk a legujabbat.

A terem elcsendesült. A szolgák a gazda egy intésére kitarakodtak. Tinódy még egyszer végigpengette a hurjait. Egy kortyot ivott az előtte álló ezüstkupából, és mély, lágy férfihangon kezdte az éneket:

Siralmat énekeltem most Magyarországnak: Vértel azótt földjét mohási csatának: Mint hullt el sok ezre nemzet virágának S tön gyászos elveszte az ifju királynak.

Valami különös módja volt az éneklésének. Inkább elbeszélés volt az éneke, mint dalolás. Néha végigénekelte egy sort, a másikat csak szóval mondta el, a kobozra hagyva a dallamot. Néha csak az utolsó sor végét énekelte.

A szeme az éneklés alatt maga elé merült, s olyba tűnt fel az egész előadása, mintha csak magát tudná a teremben, s magának énekelne.

De az ő együgyű versét, mint Gábor pap egyszer megjegyezte, ha olvasva darabos és minden művészet nélkül valók is, az ő ajkán szívet indítóan szépen hangoztak. A szavaknak más értelme kelt az ő ajkán. Ha ő azt mondta: gyász, akkor elsötétült minden az ember szeme előtt; ha azt mondta: harc, az ember látta az öldöklő dulakodást; ha azt mondta: Isten, az ember a fején érezte az Isten fényességét.

A vendégek már az első versszaknál a szemükre tették a kezüket, amint az asztalnál könyököltek, s Török Bálint szeme is könnybe borult.

Igaz, hogy még akkor négyezer szemtanúja élt a csatának, és az egész Magyarországot az erőtlenség, elvesztés érzete csüggesztette. Mintha gyászfátyol lebegett volna az egész országon!

Tinódy elénekelte a csata lefolyását, s a jelenlevők bus figyelemmel hallgatták. A hősi jelenetnek felragyogott a szemök; az ismerős neveket megköny-

yeztek.

Végül Tinódy a befejező vershez ért, és az éneke inkább sóhajtás volt, mint éneklés:

Mohács mellett van egy kaszálatlan mező. Az a világon a legnagyobb temető; Egy egész nemzeten van ott a szemfedő. Föl se támasztja tán az örök temető!

— Föltámasztja! — kiáltott Zrínyi a kardjára esapva.

— És a jobbát kinyujtva folytatta:

— Szent esküvést, urak, hogy életünk minden gondolatát a haza feltámasztásának szenteljük, hogy addig nem alszunk puha párnán, míg a török egy lábnymot mondhat magának a haza földjéből!

— Hát a német? — felelt keserűen Török Bálint. — Azért pusztuljon el megint huszonnégyezer magyar, hogy a német kerelkedjen fölénk? Eh ura fakó! Százszor inkább a becsületes pogány, mint a hazugsággal bélelt német!

— A te apósid is német, — esapta vissza Zrínyi fellobbuvva. — A német mégis csak keresztény.

— Ott az igazság, — szól csillapítón a vendégek közül egy öreg ur, — hogy a magyarnak nem szabad harczeni legalább ötven esztendőig. Szaporodunk kell, mielőtt harczolnánk.

— Köszönöm, — felelte Zrínyi az asztalra esapva. — Nem akarok ágyban fekédni ötven esztendőig.

— És amint felállt, a kardja megcsordult.

A csörrenésre Gergely felnyitotta a szemét s bámulva látta, hogy nem a Török Bálint asztalánál ül, hanem a szabad ég alatt fekszik, s előtte nem Zrínyi áll, hanem egy szélesvállú török.

Hajván volt. Az rugta meg a lábát, hogy ébredjen fel.

— Itt a ruha, — szól, egy köpönyeget és egy turbánt dobva a diák elé. — Lovat majd utközben szerzünk.

A diák magára kapta a szpáhi köpönyeget és a fejére huzta a tornyos süveget. Egy kicsit bő volt mind a kettő, de jobban örült neki a diák, mintha hercegi ruhát kapott volna.

Az óriás lehajolt, és egy-két roppantással letérte a diák lábáról a békőt. Aztán megindult előtte észak felé.

A köpönyeg hosszú volt a diáknak, kellett szoritania a derekához. Szapora lépésekkel ment az óriás oldala mellett tovább.

A sátorokban és a sátorok előtt mindenütt aludtak. Egyik-másik rézgombos és löfarkas sátor előtt ör állott, de az is aludt.

A tábor végtelen hosszúnak tetszett. Mintha az egész világ sátorokból volna. Egy helyen aztán a tévők sokaságába jutottak. Ott kevés volt a sátor. A nép a szabad ég alatt a gyepen heverve aludt.

Hajván megállt egy kék vászondarabokkal foltozott sátor előtt.

— Öreg! — így kiáltott be, — kelj föl!

Egy alacsony, öreg ember bujt ki a sátorból. A feje kopasz, a szakállja hosszú és fehér. Térdig erő ingben jött ki, meztelen.

— No, mi az? — kérdezte ijedten. — Te vagy, Hajván?

— Én vagyok, — felelte a török. — Ezelőtt egy héttel erre a szürke lóra aludtam nálad.

— És a tévők között legelő otromba nagy lóra mutatott.

— Adod ugy, amint kértem?

— Nem, — felelte az öreg, a talpát megvakarva. — Nem akarok veszíteni. Husz gurus, amint mondtam.

A török elkaparta az ezüstpénzt az övéből. Először megolvasta az egyik markában, aztán a másikban, végül pedig beleolvasta a kereskedőnek a tenyerébe.

— Sarkantyú is kell, — szól a diák, míg a kereskedő a lovat oldozta.

— Rádásul egy pár sarkantyut adsz, — mondotta Hajván.

— Majd holnap.

— Most azonnal.

A kereskedő bement a sátorába. Ott csörgött, kotorászott bizonyosan valami zsákban. Aztán egynehány rozsdás sarkantyut hozott elő.

XIII.

Ugyanabban az órában Jumurdásák a betegek sátorai között bolyongott.

— Mellyik az a rab, aki ma éjbe akarta röpíteni a padisát? — kérdezte az egyik őr.

— Az ör egy négyszögletű fehér sátorra mutatott.

A sátor előtt öt fehér-turbános, fekete kaftános öreg guggolt a tűz körül. A szultán orvosi voltak. Komoly és bus volt mind az öt.

— Beszélhetek-e a fogolyval? — kérdezte Jumurdásák az ajtó előtt járó őr.

— Kérdezd az orvosokat, — felelte az tisztelttel.

Jumurdásák az orvosok előtt meghajolt. Azok is ő előtt.

— Efedik, ha lehet a beteggel szólnom, kedves dolgot cselekedhetnék a padisahnak.

— Az egyik vállat vont. A keze mozdulatát arra is lehetett érteni: Nem lehet. Arra is, hogy: Eredj a sátorba.

Jumurdásák az többi értelmét választotta.

A sátor ajtaja nyitva volt. Benn egy nagy olajlámpa égett. A pap félig nyitott szemmel, oldalt fordulva fektült az ágyon.

— Gyaur, — szól a török elébe lépve, — ismerse-e engem?

— A pap nem felelt.

— Én az a Jumurdásák vagyok, akit rádbíztak, hogy akaszd fel. Te megszabadítottál az amuletem árán.

A pap nem szól semmit. Nyitott szemre a török mellére volt irányozva.

— Most te vagy a rab, — folytatta a török, — és semmi se bizonyosabb, mint az, hogy lefejeznek.

A pap nem szól erre se.

— Az amulettért jöttem, — szól a török alázatosan. — Neked az semmi. Nekem benne van minden erőm. Mióta nincs velem, szerencsétlen vagyok mindenben. Házam volt a Boszporus partján: gyönyörű kis palotám. Azért vettem, hogy öregseimre oda vonuljak vissza. A ház megégett. A benne levő kincseket ellopák. A karomat egy csatában árszarták. Nézd a balkezemet: talán örökre nyomorék.

— És mutatta a vörös forradást, amely körülbelül háromhónapos lehetett.

A pap hallgatott mozdulatlanul.

— Gyaur, — szól síróra lágyult hangon a török, — te jó ember vagy. Sokat gondolkoztam rólad: mindig az volt a vége, hogy példátlan a te szíved jóságá. Add vissza az amuletemet!

A pap nem felelt. Csak a lámpa szergett mellettük.

— Megteszek mindent, amit kívánsz, — folytatta kis színet mulva a török. — Azt is megkísérlem, hogy megmentselek a hóhér kezétől. Az én apám hatalmas pasa. A bátyám Arszlán bég. Míg él az ember, él a reménye is: csak azt mond meg, hol van az amuletem?

A pap hallgatott.

— Az amuletem! — ismételte lázasan a török.

— És megragadta a pap vállát.

— Az amuletem! — kiáltotta megrázva.

S hogy a pap feje lógott, felrántotta ülőre.

A pap álla akkor leesett. Megüvegesedett szemmel, nyitott szájjal bámult a semmibe.

XIV.

Mikor a legszűz őr is elhagyták. Hajván megállt.

— Ime, — mondotta, — megtettem, amit kívántál. Most beszélj, mi az a titkos szerencse, amit magammal hordozok?

— Kabbala, — felelte titkosan a diák.

— Kabbala? — ismétlé mormogva a török, a szemöldökét összevonva, mint aki bele iparkodik hatolni az olyan szó értelmébe, amely öneki homályos.

— Ha jobban megnézed, — szól a diák vállal a nyereghez támaszkodva, — látni fogod, hogy egy-egy csillagnak a képe. A szent dervis imádsággal irt körül minden csillagot. Jatagánt is igértél.

A török kihuzta mind a két jatatagját, és odanyújtotta a diáknak.

— Válassz!

A diák a kisebbiket vette el. Beletűzte az övébe.

— Ezek a képek, — folytatta, — arra valók, hogy a tested körül hordozd. Hétfelél kell vágnod mindegyiket, s bele kell varnod a ruhád bélésébe. A tur-

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a leg, 'osabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

Mindenemű közjegyzői okiratok szakszerűen kiállitnak és konzultálnak hitelesítettnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.

Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el.

Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

FIÓKÜZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. PHILL'PSBURG, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

bánod belsejébe is tégy. Ahol ilyen szent pergamen van, ott nem ér golyó.

— Nem ér a golyó? — szól a török örvendezően. — Mert minden harcoshoznak erős vágya az, hogy ilyen amulettje legyen.

— Nem, — ismételte a diák. — Hallottál bizonyosan már olyan hősookról, akiket nem fogott a golyó.

— Hogyne, — felelte a török. — Hát se pénzért, se jó szóért ne adj belőle senkinek. Még csak ne is mutasd, mert elveszik tőled.

— Hohó, — szól a török. — Van nekem eszem!

— De még ez nem minden, — beszélt tovább a diák. — Az egyik papiros azt

FIGYELEM.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a Bevandorló mai számának HARMADIK oldalán levő hirdetést a saját érdekekben gondosan olvassák végig.

HUNFALVY HUGÓ

Hítes ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a fapostácal szemben. 231 BROADWAY New York City.

PÁRTOS PATIKÁJA

IGAZI MAGYAR GYÓGYSZERTÁR 160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán, NEW YORK. Telefonszám: 4288 Orchard. Orvosságokat magyarországi módszer szerint készít. — Telefon utján is megrendelhető. — PÁRTOS CREAM. Egy tudományos arezbőrtétel, táplálja az arezbőrt s megakadályozza a ránczok és vonások képződését. 35 centes, 65 centes és 1 dolláros tégelyekben. Lillomszappan, rózfajás elleni porok, hajszálak és legnagyobb választékban. POSTA UTJÁN IS MEGRENDELHETŐ. Sérvtők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

VIOLET ARZCREAM

Májfolt, szeplő ellen legjobb a világon. Úde arezbőrt ad. Ára 50 cent.

GLADIATOR

Legjobb haj-és bajuszjavasztó szer. Ára egy dollár. A pénz előleges beküldése mellett bárhová megküzdi a feitaló: Dr. J. BACKY, 100 Public Square, Cleveland, O.

HA BAJBA JUTOTT, FORDULJON NAAR MANFRED

békebíróhoz, 15 E. STATE STREET, TRENTON, N. J., aki tanácsot, segítséggel látja el. MAGYAR, NÉMET, TÖT, LENGYEL stb. TOLMÁCS MINDIG KEZNEL.

A NAP

A magyar újságírás szennője, Magyarországi legféltettebb és legelterjedtebb napilapja. Felelős szerkesztője: Braun Sándor. Politikai munkatársai: Brady Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal. A NAP a 48-as eszmény leghevesebb katonája s a 67-es politika legkérleltetősebb üldözője. A NAP nemcsak a legkitűnőbb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.— Félévre \$3.— Negyedévre \$1.25. Mutatványszámokat készítségül küld: A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Rökk Széplárd-u. 9. sz.

Fényképezési Műterem Ha ezen hirdetését kivágja s behozza, minden szavát kép után kap INGYEN egy életnagyságu képet A legjobb felvételek. VASÁRNAP IS NYITVA S. ROBINSON fényképész 1716 Centre Avenue, PITTSBURG, Pa.

RIZSAK JÁNOS

passaicai pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHALY.

mondja, hogy gyermeket és nőt ne illessék addig se kezdelemmel, se fegyverrel, míg nagy ur nem lesz. Minden gondod a vitézség legyen.

— Az lesz.
— Mert nagy ur leszel ám: belöled Magyarország beglerbéje leszel.
— Beglerbég? — kiáltott ragyogó szemmel Hajván.

— No, nem holnap reggel, az bizonyos, hanem idővel, amint kitűnik a vitézséged. Aztán az is meg van írva, hogy a korán szavai szerint élj. Légy buzgó az imádságban és a szent mosdásban; s aki jól cselekszik veled, te azal rosszat ne cselekedjél.

A nagy, buta ember áhitattal nézte a diákot.

— Álmodtam sokszor, — mondotta, — hogy ur leszek. Megálmodtam én azt. Hát hétélféle?

— Hétélféle. Nem baj, ha nem is egyforma nagy. Aszerint, hogy melyik testrészedet akarod legjobban takarni.

A török boldog elmerengéssel nézett maga elé.

— No, — mondotta a fejét felemelve, — ha ur leszek, megfogadlak téged író-deákommak.

Csak a helyzet komolysága tartotta vissza Gergelyt a nevetéstől. Ha ez a nagy állat megszimantja, hogy Gergely rászedi, egyszerre vége van.

Azonban okosabb emberek is hisznek a szép ígéreteknek, hát Hajván hogyne hitt volna.

Tartotta a lovat, míg a diák felült, és szerencés utat kívánt.

A diák azonban nem ment még. Bele nyúlt a zsebébe és így szólt:

— Nézd Hajván, itt van egy gyűrű. Tudod, a magyarnak az a szokása, hogy nem fogad el ingyen semmit.

Hajván elvette a gyűrűt, és bámulva nézte a köveket pompáját.

A diák folytatta:

— Te nekem szabadságot és lovat adtál, én ezért ezzel a gyűrűvel fizetek neked. Allah segítsen, kopasz!

Azzal rácsapott a lovára.

— Megállj csak, — szólt Hajván, a kantárt megkapva, — ez török gyűrű, ugye?

— Az.
— Hol vetted?

— Mi közöd benne? Ha éppen tudni akarod, egy janicsár volt.

Hajván egy percig bután nézett maga elé, aztán így szólt:

— Nem kell a gyűrű. Te a lóért és a szabadságért eléggé megfizettél nekem.

Azzal visszadugta a gyűrűt a diák zsebébe, és hátra fordított.

XV.

Gergely délnak fogta az irányát, hogy ha üldözni találják, háborítatlanul haladjon Buda felé.

A hold már nyugotnak ereszkedett a felhők között, Keletről már derengett a hajnali világosság.

A széles országutat egy helyen keskeny ut szelte keresztül. Gergely egy sebesebben ügető lovat pillantott meg ezen az uton.

Ha így haladnak mind a ketten, éppen az ut kereszteződésénél találkoznak.

Gergely az első pillanatban lassabb ügetésre fogta a lovát, de aztán hogy amaz is meglátszott, megint nyargalásnak eredt. Hamarabb odaér így száz lépéssel.

Szeme folyton az idegen lovason. A növekvő reggeli világosságnál megdöbbenve látja, hogy egy hosszúsüvegű janicsár igyekszik feléje.

Megrántja a lovát, és megáll.

Áll amaz is.

— A Pilátusát! — mormogja, — ez a török megfog engem.

S elállt a lélekzete is ijedében.

Ekkor azonban harangkondulás gyánant út a szívébe a Dobó István szava: **Az a fő, hogy ne féljünk!**

Gyermekkorától nem látta Dobót, Mióta Török Bálint elhagyta Ferdinándot, s a János király pártjára állt, azóta Dobó nem járt se Szigetvárról, se Somogyvárról, sem Ozorán. De azért Gergely hálásan emlékezett rá, s ez az egy mondanása megmaradt a fülében: **Az a fő, fiam, hogy ne féljünk!**

A török kis alacsony lova újra elindult. Ő is megsarkantyuzta a lovát. Hát mindegy: a keresztúton találkoznak. Lehet, hogy nem is őt üldözi a török; odakiált neki egy jó reggelt, aztán tovább vágat.

Csak hogy az az ut, amelyiken a török jön, éppen alkalmas lenne arra, hogy felkanyarodjék észak felé. Találkoznok kell. És ha a török fegyvert ránt! Gergely sohasem küzdött még. A Török Bálint udvarában Gábor pap is, Török Bálint is tanította vinni s a török rabokkal mindennap verekedett. De ez csak játék volt. Talpig vasba voltak öltözködve, és még csákánnyal se ártottak egymásnak.

Hiszen csak dzsidája, vagy kardja volna, mint a janicsárnak! De ez a hitvány jatatán, mi ez?
— Az a fő, hogy ne féljünk! — esendült meg ismét a szívében.

Ment tovább, vágatva, amerre megindult.

A török azonban nem vágat. Áll. Gergely nekitüzesedve kanyarodik be az utnak, amelyiken a török álldogál, s esendesen felkiált örömben, mikor látja, hogy a török megfordul, és ugyan-csak fut ám előtte.

Ez nem lehet más, csak Tulipán!

— Tulipán! — kiáltja a diák.

A török a kiáltásra még jobban száguld a keskeny kocsinton.

A kis ló jó futó, de az ut göröngyös. Egy helyen elbotlik, és a török végig-hömpölyödik a földön.

Mikor a diák odaér, már talpon áll a török, és a kezében tartja a lándzsáját.

— Tulipán! — kiáltja a diák kacagva. — Ne bolondozz!

— Oh, fene teremtetten! — mondja röstellkedve Tulipán. — Hát maga az, urfi?

— No maga ugyan vitéz katona, — kiáltja nevetve a diák.

— És legrik a lováról.

— Azt hittem, üldöznek, — feleli röstellkedve Tulipán. — Hát hogyan menekült meg?

— Észszel, Tulipán. Egy darabig vártam, hogy maga szabadul ki.

— Lehetsélen volt, — mentegetőzött Tulipán. — A rabokat a tábort közepére fogták, és anyai örökösök mindenfelé, hogy magam is alig bírtam kiszökni.

Ezt mondvá fölragatta a lovát, és vakaródzott.

— Hogy a kutyák egyik meg ezt a lovat! Hogyan jutok én ezen haza!

— Hát úgy, hogy vezetni.

— Az urfi nem jön velem?

— Nem.

— Hát?

— Én Budára megyek.

— Akkor megint a török kezébe kerül.

— Hamarabb ott leszek, mint ők. Aztán, ha éppen baj lenne, ott van az én uram: az hatalmas ember: Király is lehetne, ha akarna.

Tulipán újra felült a lovára. A diák is, Gergely kezét nyújtott Tulipánnak.

— Tisztelem az otthonalókat.

— Köszönöm, — felelte Tulipán. — Én is tisztelem az uramat. Ne mondja meg, hogy részegen talált. A szolgálk borát iszom.

— Jó, jó, Tulipán. Isten áldja meg!

Tulipán még egyszer visszafordult:

— Hát a pap?

A diáknak könnybelábadt a szeme.

— Az szegény nagyon beteg. Nem beszélhettem vele.

Még valamit akart mondani, de vagy a könnyektől nem tudott, vagy hogy meggondolta. Egyet lebbentett a kantáron, és megindult kelet felé.

XVI.

A nappal a diák az erdőben töltötte. Csak este mert tovább indulni nagy kerülővel Buda felé.

Anap akkor kelt, mikor a Gellért-hegy előtt elterülő nagy síkra érkezett. Ott már ledobta magáról a turbánt; a köpönyegét meg hátra akasztotta a nyeregfára.

A mező mindenfelé harmattól gyöngyözött. Gergely leszállt a lóról; levetett derékig, s harmatot szedett a két tenyerébe: úgy mosdott ki a két napiporból.

A mosdás után megfrissült. A ló is legelt ezalatt. A nap első sugaraiban melegekedve siettek tovább az országúton.

Ott már tele volt az ut környéke a budai esata nyomaival. Tört kopják, szétomlott ágyuszekerek, horpadt vállvasak, vérték, kardok, feketére festett üstszerű litvány német sisakok hevertek mindenfelé.

És temetetlenül maradt holttestek.

Egy kőénybokr körül őt némel fekdűt. Kettő hanyatt, egy összeguborodva, kettő szétromcsolt fejjel. Hármát talán a golyó érte; ketteje tán odavánszorgott halálosan megsebesülve, s ott adta ki a lelkét.

Irtózatos büz a levegőben.

A lovas közeledésére hollók repültek fel a holttestekről, és egyet kanyarodtak néhány ölnyi magasságban, a mező felett. Távolabb ültek le megint, hogy lakomázzanak.

Kürt rivallsára emelte fel a bus látványról Gergely a fejét. Budáról egy pirosruhás csapat jött lassu lépésekben. Előttük valami öt díszbe öltözött főr.

Mögöttük valami sötét ruhába öltözött hosszú gyalogsereg.

Gergely az előhaladók között egy fehér ruhás papi embert látott.

— Az a György barát, — gondolta.

És a szíve meglobbant. György barától kisgyerekek korától kezdve annyit hallott beszélni! Nagyobb volt neki, mint a király.

A barát mellett egy vörös bársonymentes, kövektől messzire tündöklő lovas haladt.

Gergely megismerte Török Bálintot. Elfusson?

Gyanút kelthet a futása. Török Bálint utána küld egy lovas, és akkor bünsékként hurcolják az ő szeretett urához.

Megmondja, hogy a pappal mit csináltak?

Akkor egyszeribe elkergeti a színe elől Török Bálint. Hiszen ő hitta be a törököt a német ellen. Azt hallgassa-e most, hogy az ő házanépe meg el akarta pusztítani a törököt?

Fött a feje Gergelynek. Hazudni nem szeretett. Beestelen valaminek tartotta, hogy éppen annak hazudjon, aki fölnevelte.

Csak állt hát az országot mellett hajdon föl, kivörösödött orcával. Aztán leszállt a lováról, és tartotta a kantárnál fogva.

Jájjön, aminek jönnie kell!

A ló éhes volt. Amint azt látta, hogy szünetel a dolga, beleharapott a fübe.

Hej, az Isten áldja meg ezt a lovat, de főképpen az érségét! Micsoda jó munka most ide-oda rüngatni, mintha akaratos volna! Micsoda szerencse, hogy eközben hátra lehet fordítani a beszélgetésbe hevült uraknak!

Már itt dobognak, már itt beszélnek. A vén lónak hol ide, hol oda kell fordulnia, s hol őszalad egyet gazdája körül, hol a gazdája ő körülötte.

Aztán az ördög gondolná, hogy a szél is tud az embernek segíteni. Egy keletre szálló gyenge fuvallat kártpót emel az ut sárga porából, s azon csak annyit lehet látni, hogy valami fiatal legényke vesződik a gyepen egy otromba szürke lóval. Bizonyosan a németek hagyják gazdátlanul. Legyen boldog vele!

Gergely megkönnyebbülten lélekzett, mikor látta, hogy a főrak már háttal vannak feleje, és senkise kiáltja: Gergely fiam!

Fölugrott újra a lóra, először csak hassal, aztán átvette a lábát is, és arezzal a menet felé fordult.

Akkor látta, hogy a sötéték ruhába öltözött gyalogsereg mind láncra van fűzve. A ruhájuk rongyos, a hajuk sáros, az arcuk sapadt. Öreg ember nincs köztük egy se, de sebesült az van sok. Egy magas, rongyos rabnak merő kékvörösré dagadt seb az arca, csak éppen az egyik szeme látszik ki az összeronsolt arcából.

(Folytatás következik.)

FIGYELEM.

Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a *Bevándorló* mai számának HARMADIK oldalán levő hirdetését a saját érdekükben gondosan olvassák végig.

TRENTON LEGJOBB FOGORVOSA
Dr. J. S. MILLER
184 SOUTH BROAD STREET.
Olcsó, jó, pontos és fájdalom nélkül
— dolgozik. —

I. BOSS
111 SECOND STREET, PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok
— importálója. —
KÜLÖNBEN JO A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATHYÁNYI DOHÁNY.
Megrendelések nyáiban és kicsinyben
vélkre is.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!
Dr. BOTTLIK LAJOS
BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. posta, távírda és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa
Jelenleg chieagol kórházi igazgató-őorvos, konzultáns orvos, a legkülönfélébb és leg súlyosabb betegségeket a legudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképesítéssel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszol!

Dr. LOUIS BOTTLIK
420 SO. HALSTEAD STREET. Telephone Monroe 1116. CHICAGO, ILL.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RUDNER és ROTH, tulajdonosok
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán
— Kitéző ételek és italok —
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE
— Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

YORKVILLE BOULEVARD
előkelő magyar kávéház a felső városban
1393 MÁSODIK AVENUE
Tulajdonos:
GROSS EDE
— a 72. és 73. utcák között. —
— MINDENNAPO CIGÁNYZENE —
Kitűnő magyar ételek és jó italok.
Pontos kiszolgálás.
POMPÁS BILLIARDA SZTALOK.

THE 'STATE BANK'
AZ ÁLLAM BANKJA
378 Grand Street, New York City.
Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János.
Tőke, felesleg, nyereség, több, mint \$1,000,000
Betétek több, mint 16,000,000
Pénzüldeményeket elfogadnak a világ minden részében.
HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

WÁRADY LAJOS
Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.
Az összes hajóvonalak képviselője.
HÁZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
449 S. Broad St., Trenton, N. J.

AMÉRIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG
Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.
A szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme.
Ösztályok alá tartoznak Amerika minden magyar lakta helyén.
Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alávezetőhözket a hítkéri hivatalhoz 305 CENTURY BUILDING, Cleveland, O.

THE CITY BANK CO.
BIZTOS, ERŐS, MEGBIZHATÓ.
Takarékbetétek után 4 százalékos
— fizet. —
10 AVENUE ÉS PEARL ST. sarkán.
SOUTH LORAIN, Ohio.

The Friedman Print
215 BOWERY — NEW YORK.
Elvállalja alapszabályok s mindenemű nyomtatványok elkészítését.
— Kitézően felszerelt magyar nyomda. —
Elv: Gains kiállítás olcsó árak mellett.

THE RISING SUN BREWING CO.
CSEHORSZÁGI módon készülő SÖR
A legválogatottabb arany árpából, malatából és mézharmatos cseh komlóból főzik.
FELTÉTLENÜL JOBB BARMILY IMPORTÁLT SÖRNEK.
ELIZABETH, N. J.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!
Dr. BOTTLIK LAJOS
BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR
volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. posta, távírda és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa
Jelenleg chieagol kórházi igazgató-őorvos, konzultáns orvos, a legkülönfélébb és leg súlyosabb betegségeket a legudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképesítéssel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszol!

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RUDNER és ROTH, tulajdonosok
NEW YORK, 145 MÁSODIK AVENUE, a kilencedik utca sarkán
— Kitéző ételek és italok —
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE
— Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene —

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzüldés vagy pénzbetétek céljából.

NEW YORK ÁLLAM.
Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New York.
Kiss Emil, 104 Second Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.
Németh János, 457 Washington street, New York.
Deutsch Testvérek, 319 Houston st., New York.
Pénzüldés, hajójegytárolás és közjegyzői hivatal.
The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.
Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. Hendler, successor to A. Hendler Son & Co. Cassandra.
Pénzüldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és bizton. Hajójegyek az összes vonalokon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.
First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minersville.
Alapítóké \$500,000.00, tartaléknap és szét nem osztott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
Róth József és Fial, a Monongahela-völgynek legnépesebb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.
Pénzüldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legelőször árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legelőször árk mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel állítanak és a konzultánsi hitelesítést beszerzik. Cím: Jos. Roth and Sons.
Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne Magyar Amerikai Takaréki és Hítel Társulat, Duquesne.

Alapítóké és főössleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházainak egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekkézámlára, 4 százalékos betét-zámlára. Pénzüldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda. Klein Jakab, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.
Megbízható pénzüldés és hajójegyelárústitó. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.
Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.
Klein Arthur, Rankin, Pa.
Hajójegyek, pénzüldés, hazai ügyek elintézése.
Kail G. Árpád, Uniontown, Pa.
Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzüldés.

MISSOURI ÁLLAM.
The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és bányászok trust-kompaniája, Bonne Terre.
Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00.
R. R. S. Parsons elnök, F. J. Thomare alelnök, F. H. Dearing titkár és pénztáros.
OHIO ÁLLAM.
Peretz Lajos, 532—534 Pearl street, Cleveland.
The Dollar Savings & Trust Co., Youngstown.
Vagyon: \$1,500,000. Pénzüldés gyorsan, olcsón és pontosan. Pénzbetétek után 4 százalékos kamatot fizet. Üzletvezető: Burger B. Lajos.
WISCONSIN ÁLLAM.
Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és takarékbank, Kenosha.
Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.
NEW JERSEY ÁLLAM.
Rizsár János, 128 Second street, Passaic.
Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulának irodája Budapestben, V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul felmei ügynökségének irodája: Fiume, Andrásy-ut 22. Magyar amerikaiak kik az ó-hazában nehézségekkel találkoznak, forduljanak oda.

ZÁSZLÓ, JELVÉNY, MISERUHAK
Saját készítésű legértékesebb egyleti zászlók, sapkák, egyenruhák, szalag és aranyjelvények.
Bálok és ünnepekhez szükséges szalagok és díszítések raklára.
— Jutányos árak. —
LITVAY JÁNOS
8807 Buckeye Road, CLEVELAND, O

Charles R. Kear Harry F. Potter
elnök pénztáros.
ELSŐ NEMZETI BANK
FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapított 1864-ben. Schuykill County legőregbb nemzeti bankja.
Alapítóké \$50,000.00
Tartaléknap és szét nem osztott nyereség 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizetik.
Pénzüldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvány útján eszközöl.